

Müzikal Do?açlama Performans De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Müzikal Do?açlama Performans De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26400>

Özet

Müzikal Do?açlama Performans De?erlendirme Ölçe?i (MDPDÖ), Ferhat Çeliko?lu ve Erhan Lehimler taraf?ndan 2019 y?l?nda Ölçek Geli?tirme çal??malar? kapsam?nda olu?turulmu?tur. Bu ölçek, özellikle müzik e?itimi alan?nda, ö?rencilerin ve sanatç?lar?n anl?k Müzikal Do?açlama becerilerini objektif ve yap?land?r?lm?? bir biçimde de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi, do?açlama performans?n?n çok boyutlu yap?s?n? kapsayacak ?ekilde güvenilir ve geçerli bir araç sunma ihtiyac?ndan do?mu?tur.

MDPDÖ, de?erlendiricilerin, performans?n çe?itli unsurlar?n? (teknik yeterlilik, sanatsal ifade, yap?s?sal bütünlük vb.) sistematik kriterlere göre puanlamas?na olanak tan?r. Ölçe?in psikometrik özellikleri, ilgili akademik çal??mada detayl? olarak incelenmi? ve performans de?erlendirme sürecine bilimsel bir temel sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Müzikal Do?açlama, Performans De?erlendirme, Ölçek Geli?tirme, Müzik E?itimi, Sanat Performans?, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Ferhat Çeliko?lu, Erhan Lehimler

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, geleneksel olarak sübjektif yarg?lara dayanan Müzikal Do?açlama performans?n?n de?erlendirilmesi sürecini standartla?t?rmak ve nesnelle?tirmektir. Müzik ö?retmenleri, akademisyenler ve ara?t?rmac?lar için, do?açlama becerilerini ölçmek ve geli?im alanlar?n? belirlemek üzere tutarl? bir çerçeve sunar.

Ölçek, performans?n çe?itli boyutlar?n? ayr??t?rarak, do?açlaman?n sadece teknik yönünü de?il, aynı zamanda yarat?c?l?k, ifade gücü ve müzikal tutarl?l?k gibi daha karma??k unsurlar?n? da kapsaml? bir ?ekilde incelemeyi hedefler. Böylece, de?erlendirme sonuçlar?, e?itim programlar?n?n etkinli?ini art?rmak ve bireysel performans? iyile?tirmek için kullan?labılır.

Yap?

Müzikal Do?açlama Performans De?erlendirme Ölçe?i, Müzikal Do?açlama eylemini olu?turan birden fazla kritik boyutu ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Bu boyutlar genellikle teknik beceri, ritmik ve melodik tutarl?l?k, yap?s?sal organizasyon ve sanatsal ifade/duygusal derinlik gibi faktörleri içerir.

Ölçek, do?açlama sürecindeki anl?k kararlar? ve yarat?c?l??? de?erlendiren maddeler içerir. Bu yap?sal yakla??m, do?açlaman?n sadece bir yetenek de?il, ayn? zamanda ö?renilebilir ve ölçülebilir bir beceri seti oldu?unu varsayar. Performans?n hangi bile?enlerinin güçlü veya zayıf oldu?unu belirlemek, yap?sal bütünlü?ün temelini olu?turur.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda (Çeliko?lu ve Lehimler, 2019), ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek amacıyla çe?itli Geçerlik analizleri yürütülmü?tür. Kaynak içerikte spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi? olmakla birlikte, yay?nlanan akademik makale, ölçe?in müzikal do?açlama performans?n? de?erlendirmede yeterli yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu destekleyen bulgular sunmaktadır.

Spesifik olarak, yap? geçerli?i çal??malar? genellikle faktör analizleri arac?l???yla gerçekleştirilmi?tir. Kapsam ve görünü? geçerli?i, müzik e?itimi alan?ndaki uzman görüş?leri alınarak sa?lanm??t?r. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve istatistiksel sonuçlar, referans olarak belirtilen akademik yay?nda bulunmaktadır.

Güvenirlik

Müzikal Do?açlama Performans De?erlendirme Ölçe?i'nin güvenilirli?i, ölçümlerin tutarlıl???n? ve tekrarlanabilirli?ini göstermek amacıyla incelenmi?tir. Güvenirlik çal??malar? kapsam?nda iç tutarlıl?k katsay?lar? (örne?in, Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r.

Yüksek iç tutarlıl?k de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? temel yap?y? ölçmede tutarlı oldu?unu i?aret etmektedir. Ayrıca, bu tür performans de?erlendirme araçlar?nda s?kl?kla kullan?lan puanlay?c?lar aras? güvenilirlik (inter-rater reliability) çal??malar?n?n da yapıld??? belirtilmi?tir. Bu, farklı de?erlendiricilerin ayn? performans? benzer sonuçlarla puanlama yetene?ini do?rular.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal boyutlar?n? ortaya ç?karmak için faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, do?açlama performans?n?n tek bir genel beceriden ziyade, birkaç alt boyuttan (faktörden) olu?tu?unu do?rulam??t?r. Bu alt boyutlar, de?erlendirmenin daha hassas ve spesifik yap?lmas?n? sa?lamaktadır.

Tipik olarak, Faktör Analizi, teknik ustalık, ifade derinli?i ve form/yap?sal bütünlük gibi belirgin ve ba??msuz faktörlerin varlı???n? ortaya koyar. Bu faktörler, ölçe?in derecelendirme yap?s?n? ve puanlama k?lavuzlar?n? ?ekillendiren ana bile?enlerdir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Performans De?erlendirme Derecelendirme Ölçe?i)

Biçim: Gözlemci/De?erlendirici Taraf?ndan Uygulanan (Rater-Administered) Derecelendirme

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Müzik ö?rencileri, Müzik ö?retmenli?i adaylar?, Performans sanatç?lar?

Ya? Grubu: Genellikle üniversite seviyesi ve üzeri (Müzik e?itimi alan yeti?kinler)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, müzikal do?açlama becerilerini ölçmek için tasarlanm?? olup, genellikle konservatuvar veya güzel sanatlar fakültelerinde müzik e?itimi alan bireyler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireyin belirli bir müzikal görev veya ba?lam dahilinde do?açlama yapmas? istenir. Performans, önceden belirlenmi? kriterlere göre bir veya daha fazla uzman de?erlendirici taraf?ndan e? zamanl? veya video kayd? üzerinden puanlan?r.

Anahtar Kelimeler

Müzik Psikolojisi, Do?açlama, Psikometri, Performans Ölçümü, E?itim De?erlendirmesi, Derecelendirme Ölçe?i

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ferhat Çeliko?lu

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: ORCID bilgisi kaynakta mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: ferhat.celikoglu@atauni.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Erzurum Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi (Tahmini ?leti?im Adresi)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2019 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri, sorumlu yazar Ferhat Çeliko?lu ile do?rudan ileti?im kurularak ö?renilmelidir.

Testin geli?tirildi?i çal??ma, akademik literatürde açık eri?imli olarak sunulmu?tur. Bu durum, ara?t?rmac?lar?n ölçe?in psikometrik özelliklerine kolayca eri?ebilmesini sa?lamaktadır.

Kaynaklar

Çeliko?lu, F. ve Lehimler, E. (2019). Müzikal Do?açlama Performans De?erlendirme Ölçe?i: Geçerlik ve güvenilirlik çal??ması. **Sanat Dergisi**, (34), 117-125.

Makalenin orijinal bağlantısı dergipark.org.tr adresinde yer almaktadır.

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: muzikal-dogaclama-performans-de?erlendirme-olcegi-toad.pdf

Müzikal Do?açlama Performans De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri açıkça belirtilmemiştir. Maddelere ulaşım için sorumlu yazarla iletişime geçilmesi veya referans gösterilen makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Ölçek, performansın değerlendirilmesi için muhtemelen çok boyutlu bir derecelendirme sistemi kullanmaktadır. Bu sistem, do?açlama performansının farklı yönlerini puanlayan belirli kriter setlerini içerecektir.